

CÍTRICS

Programa d'eradicació de la "tristesa dels cítrics"

REDACCIÓ

Les plantacions de cítrics de la Comunitat Valenciana estan amenaçades des de fa anys per la malaltia produïda pel virus de la tristesa (CTV), que dona lloc a una important minva de la producció, així com el decaïment progressiu dels arbres, fins a ocasionar la seua mort. Això comporta greus pèrdues per a l'economia dels agricultors i, consegüentment, per a l'economia de la Comunitat Valenciana, la importància de la qual en la producció final agrària està pròxima al 50 per 100.

Segons els estudis i el seguiment de la tristesa que porta a terme l'Institut Valencià d'Investigacions Agràries (M. Cambra, 2003), des de 1989 fins a l'actualitat, s'han avaluat en 20 milions d'arbres empeltats sobre taronger amarg les pèrdues provocades pel virus. En este període, l'eficàç vector *Aphis gossypii* (pugó del cotoner) s'hi ha fet predominant i ha afavorit un considerable avanç de la malaltia.

Estes xifres situen Espanya com al país del món on major nombre d'arbres empeltats sobre taronger amarg han mort per raó de la tristesa (s'estima que des de 1930-35 fins a hui han caigut al voltant de 40 milions d'arbres). Actualment es calcula que queden uns 15 milions d'arbres sobre patró amarg, la major part en la Comunitat Valenciana.

Estos també moriran o desapareixeran en els propers anys, com a conseqüència de la reconversió a una citricultura moderna basada en

l'ús de patrons tolerants empeltats amb varietats lliures de virus, la qual és recolzada per la Conselleria d'Agricultura, Pesca i Alimentació (CAPA) mitjançant el programa d'ajudes per al sanejament d'horts de cítrics afectats per **tristesa**.

EL PLA D'ERADICACIÓ

El pla de la CAPA es basa en el foment de la utilització de plantes

racions de cultiu i recolecció siguin factibles, i per ajustar-se a les dimensions de la parcel·la.

En el cas de doblament, este es realitzarà en les mateixes línies de la plantació existent, i només s'acceptarà en el cas que la separació d'estes línies permeten la mecanització de les faenes.

No es concediran ajudes per a implantar varietats d'híbrids (clemenvilla, fortune, ortanique, ellendale...) ni tampoc per a la varietat marisol.

QUANTIA DE LES AJUDES

El sol·licitant podrà elegir una de les opcions següents:

1. Subvenció per a arrancada i replantació: fins a **1.953,29 euros per hectàrea**, (325.000 PTA) sempre que es planten almenys 500 plantes per hectàrea. Si se'n planten menys, la subvenció màxima serà el resultat de multiplicar el numero de plantes posades per **3,41 euros** (650 PTA).

2. Subvenció per a doblament de la plantació: l'import màxim serà de **601,01 euros** (100.000 PTA) **per hectàrea** quan es planten almenys 500 plantes per hectàrea. Si se'n planten menys, la subvenció màxima serà el resultat de multiplicar el numero de plantes posades per **1,20 euros** (200 PTA).

CONDICIONS I REQUISITS

La norma estableix que per a tindre dret a estes ajudes hauran de tindre's en compte les condicions següents:

a. No haver sol·licitat una atra

amb portaempelts adequats que les facen tolerants a la malaltia, com es realitza des de fa dos dècades. No obstant això, hi ha encara moltes plantacions amb peu amarg sensibles a "tristesia" i que actualment afecten greument la majoria de les comarques citrícoles, especialment aquelles en què les plantacions adultes, de més de 20-25 anys, estan en la seua totalitat empeltades sobre peu amarg, com és el cas a la Plana, l'Horta, la Ribera, etc.

Atesa la importància que representa esta malaltia, i sobre la base de l'experiència en la tramitació d'estes ajudes, la CAPA pretén millorar la gestió del programa de sanejament citrícola incentivant l'arrancada de les plantacions afectades i la seua nova plantació amb patrons tolerants.

TIPUS DE SANEJAMENT

S'establixen ajudes públiques per als titulars d'explotacions citrí-

coles implantades amb portaempelt amarg i afectades pel virus, i que realitzen la substitució de la plantació per mig d'alguna de les accions següents:

- Arrancada de l'arbratge i nova plantació amb plançons empeltats sobre peu tolerant al virus.
- Doblament en la mateixa línia amb plançons tolerants, empeltats o no.
- **Marc de plantació.** La norma de la Conselleria estableix en estos dos casos que "els marcs de plantació s'ajustaran de manera que la distància entre línies de la nova plantació siga, com a mínim, la següent:

- Mandariners en general 5 metres
- Id. de desenroll limitat 4 metres (clausellina, okitsu, etc.)
- Tarongers 5,5 metres
- Llimeres i pomelos .. 6 metres

En la separació de línies anterior, s'admetrà una desviació de fins al 10 per 100, sempre que la mecanització de les diverses ope-

ajuda per a la mateixa inversió, com ara la reconversió varietal.

b. L'arrancada o el doblament, si procedix, afectarà la totalitat de cada parcela a sanejar i, en conseqüència, no se subvencionaran parts de la parcela o plantes aïllades.

c. Les plantes i les gemmes hauran de procedir de viviers autoritzats.

d. Haver realitzat les aportacions obligatòries del venedor a través del comprador a la Interprofessional Citrícola, Intercitrus, per la venda de la fruita (extensió de normes).

SOLICITUTS

La presentació de sol·licituts haurà d'efectuar-se entre l'1 de novembre i el 31 de desembre de cada any, abans de l'arrancada o el doblament de la plantació a sanejar, a les oficines comarcals i servicis territorials de la CAPA, on es facilitarà l'imprès de sol·licitut corresponent.

Les sol·licituts presentades una vegada finalitzat este termini passaran a la campanya següent, amb la ratificació prèvia de l'interessat dins del termini hàbil, sempre que les inversions es realitzen amb posterioritat a la data de formalització de la sol·licitut amb la notificació prèvia a l'interessat que es pot procedir a l'arrancada i plantació o doblament, segons el cas.

En la sol·licitut constaran les dades personals del sol·licitant i el terme municipal, polígon i parcel·les afectades pel virus, la superfície, així com el número de plantes, varietat, portaempelt i marc de plantació previst acompanyant la documentació següent:

- Certificat, si és procedent, de

trobar-se al corrent de les obligacions fiscals i amb la Seguretat Social.

- Document de manteniment de tercers, que el proporciona l'oficina comarcal.
- Fotocòpia del NIF.
- Factura proforma de viverista autoritzat.

PROCÉS DE TRAMITACIÓ

Després de la presentació de sol·licituts, els servicis tècnics de la CAPA procediran a la comprovació de l'existència de la malaltia, emetran el certificat corresponent i notificaran a l'interessat la possibilitat d'iniciar els treballs de sanejament.

Una vegada efectuada la nova plantació, el sol·licitant haurà de comunicar-ho a l'oficina comarcal, i aportarà la factura del viver on va adquirir les plantes i el justificant del seu pagament.

Sobre esta base, la Conselleria procedirà a la resolució de la concessió de les ajudes en el termini de sis mesos, i al pagament de la subvenció corresponent. És important recalcar que el termini de presentació de justificants finalitza el 31 d'octubre de l'any següent al de la presentació de la sol·licitut. Si no es fa, el beneficiari pot sol·licitar una pròrroga fins al 30 de juny de l'any següent.

✂ A fi de no dificultar els treballs de sanejament, les sol·licituts poden presentar-se a les oficines comarcals (OCAPA) en qualsevol data de l'any, sense subjecció al termini indicat. La forma de procedir per part del sol·licitant serà la següent:

1. Presentar a l'OCAPA la sol·licitut.
2. Sol·licitar la visita d'inspecció prèvia i autorització per a efectuar els treballs d'arrancada, etc.
3. Dins del termini de l'1 de novembre al 31 de desembre, passar

l'eix 7, mida 8, amb un cofinançament de la Unió Europea d'un 65 per cent, aproximadament, a través dels fons del Fega Orientació.

Atesa la importància que representa esta malaltia, i sobre la base de l'experiència en la tramitació d'estes ajudes, la CAPA pretén millorar la gestió del programa de sanejament citrícola incentivant l'arrancada de les plantacions afectades i la seua nova plantació amb patrons tolerants.

per l'OCAPA per a ratificar-se en la sol·licitut presentada abans.

ATRES CONSIDERACIONS

Esta malaltia viròtica, el problema més greu que tenen els cítrics valencians i que afecta encara més del 40 per 100 de les plantacions adultes, pot ser eradicada progressivament; amb esta finalitat, la Conselleria d'Agricultura, Peixca i Alimentació destina anualment una important dotació pressupostària, per damunt dels **6 M euros**, a fi de subvencionar el sanejament d'estes plantacions. Per tot això, és de vital importància que els titulars d'explotacions afectades es consciencien del problema i mamprenguen les substitucions necessàries.

D'atra banda, cobra una importància especial el fet que este pla de sanejament d'horts de cítrics afectats per tristesa estiga inclòs en el Programa Operatiu Integrat de la Comunitat Valenciana per al període 2000-2006, dins

